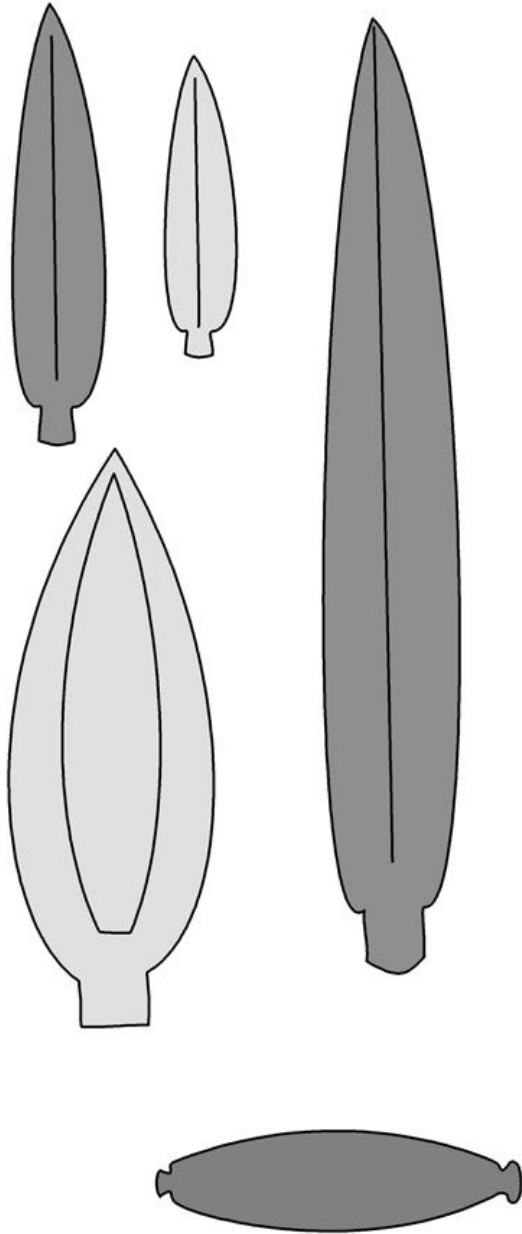

VALMISTA KIVIESINE HIOMALLA!

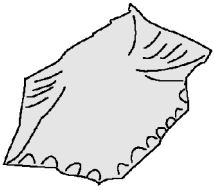
Ihmiskunnan vanhimmat säilyneet esineet on valmistettu kivistä. Kaikkein vanhimmilla kiviesineillä arvioidaan olevan ikää lähes 2 miljoonaa vuotta!

Kivilläkin on eroja: osa kivilajeista sopii työkalujen valmistamiseen toisia paremmin. Kivilajista riippuen kiviesineitä voidaan valmistaa joko iskemällä, hiomalla tai tikkaamalla.

1. Hiomiseen käytetään erilaisia liuskekiviä. Mm. yleinen pihakivenä käytetty, tummanharmaa, hieman kimaltava *fylliitti* hioutuu helposti, kun taas ns. *Kölin punaliuske* hioutuu hieman hitaammin.
2. Liuskekivi hioutuu helposti hankaamalla kiveä hiekkakiveä vasten. Kostuta kiveä välillä vedellä. Apuna hiomisessa voi käyttää myös hiekkapaperia.
3. Ulkona voit hioa liuskekiveä *veden ja sileän hiekan* avulla hioma-alustaa vasten. Sopiva hioma-alusta on esim. rannan *silokallio* tai muu laakea ja sileähkö kivi.
4. Sopivan kokoinen liuskeen pala nuolenkärkeen on noin 5-8 cm pitkä. Hiomalla voit valmistaa kohtuullisessa ajassa nuolenkärjen, riipuksen tai vaikka siimanpainon. Hieman isommasta kivistä voit valmistaa keihäänkärjen tai jopa liuskeveitsen.
5. Kuvassa näet neljä erimuotoista liuskeesta tehtyä nuolenkärkeä ja yhden siimanpainon, jonka kärkien nuppeihin voi kiinnittää jännelangasta tai pajunkuorinarusta tehdyn siiman.

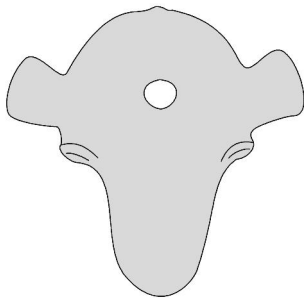
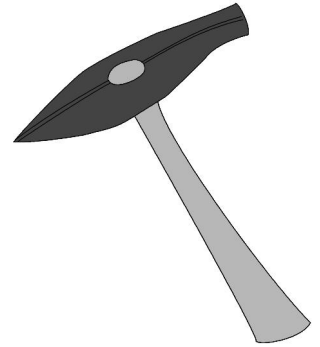
Suomessa valmistettiin kiviesineitä kivikaudella myös piikivestä ja kvartsista iskentäteknikalla. Piikivi oli kauppatavaraa, jota tuotiin tuhansien kilometrien takaa Venäjältä hyvien iskentäominaisuuksiensa vuoksi. Piikivestä valmistettiin teräviä nuolenkärkiä sekä joskus myös tikareita ja sirppejä.

Kvartsi-iskoksia löytyy kivikauden asuinpaikoilta runsaasti: kvartsia käytettiin nuolenkärkiin ja harppuunoiden teriin. Kotimaista kvartsia on käytetty korvaamaan piikiveä - kvartsista saakin lähes yhtä teräviä kärkiä kuin piistäkin. Kvartsikivi ei ole yhtä helppo työstää kuin pii, sillä kvartsissa on sisäisiä murtumalinjoja.

Muista, että piitä ja kvartsia iskettäessä on aina käytettävä suojalaseja!

Hiekkakivestä ja diabaaseista valmistettiin kiviesineitä nakuttelemalla eli tikkaamalla. Näitäkin voitiin lisäksi viimeistellä hiomalla. Näillä menetelmillä valmistettiin mm. pallonuijia sekä nuorakeraamisen kulttuurin ns. venekirveet.

Ehkä hienoimpia suomalaisia kivistä valmistettuja esineitä ovat kivilautiset eläimenpääaset - kiviesineen toiseen päähän on muotoiltu taitavasti karhun, hylkeen tai hirven pää.

Kivikauden jälkeenkin kiveä käytettiin joskus. Rautakaudella kvartsiitti-kivestä tehtiin ns. soikeita tuluskiviä. Keskiajalla tuluskivenä käytettiin piikiveä, josta sinkoa helposti kipinä kiveä rautaesineellä lyödessä.